

อายุได้ ๓๒ ปี พระราชทานน้ำอาบศพ แด่ หีบ
ทองท้าย เป็น เกียรติยศ

พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุน
นครสวรรค์ดิวงษ์ ทรงจัดการศพ

พระสามภพพ่าย (อิน) บิดาซื้อพรม
แปดหมากเล็ก ข้างหลวงเดิม ในพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบันนี้ เดิมโปรด
ให้เป็นรางวัล ๕ พาย ให้รับพระราชทาน
เบี้ยหวัดปีละ ๕ ตำลึง ครั้นเสด็จเถลิงถวัลย
ราชสมบัติบรมราชาภิเษกแล้ว ทรงพระ
มหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นขุนชาติวิชา
ปลัดจางวาง กรมช่างทหารในไทย ให้รับ
พระราชทานเบี้ยหวัดปีละ ๑๕ ตำลึง ครั้น
ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็น
พระสามภพพ่าย จางวาง กรมช่างทหารใน
ไทย มีเบี้ยหวัดปีละ ๓ ตำลึง เมื่อวันที่ ๑
ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๑ บ่วยเป็นโรค
ชรา หามือขึ้นชเลศคึกฤกษา อาการ
ไม่คลาย วันที่ ๑๓ ตุลาคม เวลา ๒ ยามเศษ
พระสามภพพ่าย (อิน) ถึงแก่กรรม อายุได้
๙๑ ปี พระราชทานน้ำอาบศพ หีบสลักลาย
ก้านแย่งเป็นเกียรติยศ หมั้นอุทานนคณฺ์หลาน
จัดการศพ

ข้อม หม่อมท้าว ในพระเจ้ายมวงษ์เธอ
กรมขุนสุทธินิศาพร ให้รับพระราชทาน
เบี้ยหวัดปีละ ๖ ตำลึง บ่วยเป็นโรคชรา มา
แต่วันที่ ๓ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๑

หม่อมเจ้ากระง่าง ได้ประภอยยารักษา อาการ
ไม่คลาย วันที่ ๓ ตุลาคม มีอาการอ่อนเปลี้ย
จนเวลา ๒ ยามเศษ ถึงแก่กรรม อายุได้ ๙๒ ปี
พระราชทานน้ำอาบศพ หีบเชิงซ้ายเป็น
เกียรติยศ หม่อมเจ้าบรรจง จัดการศพ

ข่าวพระราชนิพนธ์

วันที่ ๑๑ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๑
เวลาเช้ากษัตริย์ บ่อนหม่อมท้าว ในพระ
เจ้ายมวงษ์เธอ กรมขุนสุทธินิศาพร ไปเข้า
เฝ้าวัดสระเกษ เวลาบ่าย พระราชนิพนธ์
ของหลวงพระราชนิพนธ์ ผัวขาว ๑ พับ เงิน ๕๐
เฟื้อง เครื่องพระราชนิพนธ์พร้อม

ประกาศ

พระราชทานที่วิลังคามลีมา

วัดบวรนิเวศน์วิหาร

เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๑
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราช
ดำเนิน พระราชทานพระกรุณา วัดบวร
นิเวศน์วิหาร ได้พระราชทานใบประกาศ พระ
ราชทานที่เชษฐพระตำหนัก พระเจ้ายมวงษ์
เธอ กรมสมเด็จพระปวงศรีวิริยาลงกรณ์ เป็นที่
วิลังคามลีมา ตามที่มีพระบรมราชโองการ
พระราชทานแต่วันที่ ๒๑ กันยายน รัตนโกสินทร์
ศก ๑๑๑ เมื่อเสด็จเยี่ยมประจักษ์ พระเจ้า
บรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระปวงศรีวิริยาลง
กรณ์ นั้น แก่พระเจ้าน้องยาเธอ กรม

หมื่นหวัชร์ญาณวโรรส ซึ่งเป็นประธานสงฆ์
ที่ประชุมพร้อมกันอยู่ใน พระ อุโบสถ ได้
กิตติสำเนาประกาศมาลงไว้ดังต่อไปนี้

สมเด็จพระ ปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระ
จุลจอมเกล้า เจ้า กรุงสยาม มี พระบรมราช
โองการ ประกาศไว้ แก่ พระสงฆ์ ซึ่ง อยู่ใน
พระอาราม วัดบวรนิเวศน์วิหาร แล พระสงฆ์
อันมาแต่ทิศทั้งสี่ให้ ทราบทั่วกันว่า เมื่อ
วันที่ ๒๑ กันยายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๑
ได้เสด็จ พระราชดำเนิน มาเยี่ยม ประชวร
พระ เจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระ ปวเรศ
วริยาลงกรณ์ เวลาเสด็จ ประทับอยู่นั้น เป็น
เวลาที่พระสงฆ์ จะได้อำนาจอุโบสถกรรม ทรง
ทราบ ว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระ
ปวเรศ วริยาลงกรณ์ จะเสด็จไป พระอุโบสถ
ทรงทำอุโบสถกรรมตามวินัยนิยมนั้น ทรง พระ
ราชดำริว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระ
ปวเรศ วริยาลงกรณ์ ก็เป็น พระราชาธิราช
บารวยย์ ทรง พระชนมายุเจริญ
กว่า ๘๐ ปี ทั้ง พระอาการ ที่ทรงประชวร
ครั้ง นี้ ก็มาถึงเพียงนี้แล้ว หากว่า จะให้
เสด็จไปทรงทำอุโบสถกรรม ณ พระอุโบสถไม
ถ้ำที่เขตร คำนึก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรม
สมเด็จพระ ปวเรศ วริยาลงกรณ์ ได้ทรง พระ
ราชอุทิศ เน้นที่วิสังคามสีมา ได้ พระสงฆ์
ได้ประชุมทำอุโบสถกรรมในที่นี้ ได้แล้ว จะ
เป็นความลำบาก สดวกดี แก่ พระเจ้าบรม
วงศ์เธอ กรมสมเด็จพระ ปวเรศ วริยาลงกรณ์
ทั้ง พระสงฆ์ทั้งปวง ก็จะมี ความชื่นชมยินดี
ประการหนึ่ง วัดบวรนิเวศน์วิหารนี้มี กุฏิ

สงฆ์เป็นสอง แผนกอยู่ กุฏิสงฆ์ส่วน ที่อยู่
ฟากคลองข้างนี้ มากกว่าส่วนที่อยู่ ฟาก
พระอุโบสถ เมื่อ พระสงฆ์ในแผนกนี้ อาพาธ
หนัก จะไปทำอุโบสถ ปวารณาที่พระอุโบสถ
ย่อมเป็นความลำบากมาก ควร จะทรง พระ
ราชอุทิศ ที่เขตร คำนึก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมสมเด็จพระ ปวเรศ วริยาลงกรณ์ ให้เป็น
วิสังคามสีมาอีก ส่วนหนึ่ง เพื่อให้สงฆ์กรม
แห่งสงฆ์สำเร็จได้ทั้งสองเขตร สีมา คล้าย
คลึงกับ พระอารามที่เป็น มหาสีมา แลเขต
สีมาละนี้ จึงได้ทรง พระราชอุทิศ ที่เขตร
คำนึก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระ
ปวเรศ วริยาลงกรณ์ ตั้งแต่วันออกหน้า
คำนึกตั้งแต่มุม กำแพงแก้ว ทรงหอเชิ่ว
ไปจนถึง มุมกำแพงแก้วอีก หอระฆัง ยาว
๑๖ วา ๓ ศอก คืบ ตั้งแต่วันออกหน้า
คำนึกตั้งแต่มุม กำแพงแก้ว ถึงหอระฆังไปจนมุมคำนึก
กว้าง ๑๑ วา ๒ ศอก คืบ ตั้งแต่วันออกหน้า
คำนึกตั้งแต่มุม กำแพงแก้ว ไปตามแนวรั้วถึง
มุมพระที่นั่งหย้า ยาว ๑๖ วา ๓ ศอก คืบ ตั้ง
แต่วันออกหน้าคำนึกตั้งแต่มุม พระที่นั่งหย้า ถึงมุม กำแพงแก้ว
ทรงหอเชิ่ว กว้าง ๑๑ วา ๒ ศอก คืบ ได้
เป็นที่วิสังคามสีมา ยกเป็นแผนกหนึ่งต่าง
หากจาก พระราชอาณาเขตร เป็นที่วิเศษ
สำหรับ พระสงฆ์ อันมาแล้วแต่ทิศ
ทั้งสี่สมควร จะทำสังฆกรรมในสีมา
นี้ ได้ทำสังฆกรรมตามความประสงค์ ประกาศ
พระบรมราชโองการไว้แต่วันที่ ๒๑ กันยายน
รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๑ พระพุทธศาสนา
กาล ๒๕๓๕ พรรษา เป็นวันที่ ๘๗๖ ในรัชกาล
ปัจจุบันนี้